

Wet zorg en dwang

Een wet met regels voor onvrijwillige zorg

In deze brochure geven we uitleg over de Wet zorg en dwang (Wzd). De wet zorgt voor een zorgvuldige afweging bij het inzetten van onvrijwillige zorg in het verpleeghuis, bij de dagbegeleiding of in de thuissituatie. We leggen graag uit wat deze wet voor u en uw naasten betekent.

Visie op vrijheid en veiligheid

De Rijnhoven vindt zelfstandigheid en kwaliteit van leven belangrijk. Ieder mens heeft recht op vrijheid. Vrijheid is een grondrecht. Dit betekent dat bewoners en cliënten die bij De Rijnhoven wonen, naar de dagbegeleiding gaan of thuiszorg ontvangen in principe de vrijheid hebben voor hun eigen levensstijl en gewoontes. Zij worden daarbij niet beperkt door anderen, zoals professionals, vrijwilligers, naasten of omwonenden.

Verantwoordelijkheid

Tegelijkertijd zijn wij ook verantwoordelijk voor de veiligheid, voor u als persoon of voor uw omgeving en voor onze medewerkers. Het kan daarom voorkomen dat uw vrijheid toch beperkt moet worden, omdat wij of uw naasten bang zijn dat er iets met u kan gebeuren. We zoeken dan een oplossing om dat te voorkomen. Denk bijvoorbeeld aan een sensor die een seintje geeft als u 's nachts na vijf minuten nog niet terug in bed bent of als u naar buiten gaat met behulp van een GPS-tracker.

Als deze maatregelen tegen uw wil of die van uw wettelijk vertegenwoordiger worden genomen, dan is er sprake van onvrijwillige zorg. In de Wet zorg en dwang (Wzd) zijn duidelijke regels beschreven voor de toepassing van onvrijwillige zorg voor mensen met dementie. De Wzd is een wet die regelt wat uw rechten zijn als u of uw naaste onvrijwillige zorg ontvangt.

Voor wie geldt de wet?

De Wet zorg en dwang geldt op de locaties van De Rijnhoven en in de thuiszorg voor bewoners/cliënten met een indicatie voor langdurige zorg (Wlz) met als grondslag een psychogeriatrische aandoening (dementie). Het is ook mogelijk zonder deze indicatie, maar dan moet een ter zake kundige arts verklaren dat zij, in verband met een psychogeriatrische aandoening (dementie) zijn aangewezen op 'zorg', of dat er sprake is van een andere aandoening die hiermee gelijk gesteld kan worden.

In de thuissituatie of bij de dagbegeleiding

In de thuiszorg zijn de rollen anders belegd dan als iemand bij ons woont. In dat geval is de huisarts hoofdbehandelaar. In de thuissituatie kan de casemanager dementie of de wijkverpleegkundige niet verantwoordelijk zijn voor mogelijke onvrijwillige zorg die door mantelzorgers of anderen wordt geboden. De casemanager dementie en de wijkverpleegkundige zullen zich inspannen om, door middel van voorlichting, onvrijwillige zorg zoveel mogelijk te signaleren en/of te voorkomen.

Onze locaties waar dagbegeleiding wordt gegeven, zijn in principe open. Uiteraard zijn wij wel verantwoordelijk voor datgene wat daar gebeurt. Dit betekent dat we in gesprek gaan met de bezoeker of zijn vertegenwoordiger. Onze visie over vrijheid en veiligheid is daarbij leidend. De huisarts is ook daar de hoofdbehandelaar.

Regelmatige evaluatie

We kijken altijd goed of de onvrijwillige zorg wel echt nodig is. Ook doorlopen we een uitgebreid stappenplan, waarbij we iedere drie tot zes maanden evalueren en samen met verschillende deskundigen bepalen of de onvrijwillige zorg kan worden afgebouwd. Onvrijwillige zorg is altijd onderwerp van gesprek tijdens het multidisciplinaire overleg. In voorbereiding hierop heeft u contact met de zorgmedewerker om dit samen te bespreken.

Bijzondere regels

Bijzondere regels gelden in de wet voor fysieke vrijheidsbeperking (bijvoorbeeld een bedhek, of een blad voor de stoel), het toedienen van gedragsmedicatie buiten professionele richtlijnen en bij insluiting (bewust afzonderen in de eigen kamer). Ook als u geen verzet vertoont en uw wettelijk vertegenwoordiger akkoord is, moet het uitgebreide stappenplan doorlopen worden.

Menswaardige alternatieven

Er zijn bijna altijd betere alternatieven te bedenken. Een huiselijke sfeer, een veilige woonomgeving en een zinvolle dagbesteding voorkomen dat bewoners onrustig worden of gaan rondlopen. Ook een extra laag bed, een valmat, een ballendeken en een volgsysteem op basis van GPS zijn voorbeelden van alternatieven. Soms is (een onderdeel van) het alternatief ook de acceptatie van het risico. We accepteren dan dat iemand bijvoorbeeld kan vallen, omdat rond mogen lopen iemand fit houdt en kwaliteit van leven betekent. De zoektocht naar het beste alternatief verloopt voor iedere bewoner anders en vergt veel creativiteit.

Wie is de wettelijk vertegenwoordiger?

Wettelijk is vastgelegd wie vertegenwoordiger van een wilsonbekwame bewoner kan zijn: de rol van wettelijke vertegenwoordiger kan door verschillende mensen vervuld worden.

In de Wet zorg en dwang is bepaald in welke volgorde bekeken wordt wie de vertegenwoordiger is. Bij beslissingen over zorg en behandelingen kijkt de zorgverlener eerst of er een mentor of curator is, dan of er een schriftelijke gemachtigde is. Zo niet, dan kunnen de partner of (klein)kinderen vertegenwoordiger zijn.

In gesprek over uw persoonlijke situatie

Vanuit de Wet zorg en dwang is De Rijnhoven verplicht om een specifieke medewerker aan te stellen als zorgverantwoordelijke. Deze medewerker is verantwoordelijk voor het registreren en het doorlopen van het stappenplan die door de Wet zorg en dwang is opgesteld voor inzet van onvrijwillige zorg.

Mocht u in gesprek willen gaan over uw persoonlijke situatie of die van uw familielid dan kunt u terecht bij de zorgverantwoordelijke. Dit is een van de verzorgenden of verpleegkundigen van het zorgteam waar u of uw familielid woont, of in het geval van thuiszorg de wijkverpleegkundige. Voor wat betreft de dagbegeleiding kunt u bij de medewerker welzijn terecht.

Meer informatie over de Wet zorg en dwang?

U kunt terecht bij de cliëntenvertrouwenspersoon van Stemgever. Dit is een onafhankelijke organisatie die cliënten ondersteunt bij vragen en klachten over zorg die u als onvrijwillig ervaart.

Meer informatie vindt u op www.stemgever.nl of bel 088-6781000.

Raadpleeg voor meer informatie www.dwangindezorg.nl.

